

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet En ny terroristbrottslag (SOU 2019:49)

Ekobrottsmyndigheten har granskat utredningens överväganden och förslag mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslagen kan komma att påverka myndighetens verksamhet. Ekobrottsmyndigheten bedömer att förslagen inte innehåller något som i någon större utsträckning påverkar myndigheten. Ekobrottsmyndigheten lämnar därför utredningens överväganden och förslag i allt väsentligt utan erinran.

Ekobrottsmyndigheten noterar att Terroristbrottsutredningen utfört ett gediget arbete i syfte att förbättra regelverket som rör terroristbrott och göra det mera överskådligt jämfört med vad som nu är fallet. Ekobrottsmyndigheten vill dock peka på några enskildheter.

I 3 § i förslaget till ny terroristbrottslag sägs att med terroristorganisation avses i denna lag en sammanslutning av personer som *begår* terroristbrott eller särskilt allvarlig brottslighet eller *gör sig skyldiga till försök, förberedelse etc.* Den språkliga innebörden av orden *begår* och *gör* är att det är fråga om en pågående verksamhet. Om avsikten är att bestämmelsen också ska omfatta verksamhet som tidigare har ägt rum men som inte pågår för stunden, kan gränsdragningsfrågor förutses vid den praktiska tillämpningen. För att minska denna risk föreslår myndigheten att 3 § i förslaget utformas enligt följande. *Med terroristorganisation avses i denna lag en sammanslutning av personer som har begått eller begår terroristbrott eller särskilt allvarlig brottslighet eller gjort eller gör sig skyldiga till försök, förberedelse, stämpling eller medverkan till sådan brottslighet.*

När det gäller normalgraden av brottet *samröre med en terroristorganisation* föreslås att högsta straffet ska vara fängelse fyra år. Högsta straffet för ett sådant samröre är enligt nu gällande lagstiftning fängelse två år. Om brottet är grovt föreslås i 5 § andra stycket att minimistraffet ska vara fängelse ett år och sex månader. Den nivån på minimistraff är mycket ovanlig i strafflagstiftningen. Med tanke på de omständigheter som enligt förslaget ska kvalificera brottet som grovt och med beaktande av att straffskalan för normalbrottet föreslås dublerad i förhållande till nu gällande regelverk, synes straffvärdet för det grova brottet vara högre än vad utredningen föreslagit. För Ekobrottsmyndigheten ter det sig därför mera logiskt att bestämma minimistraffet för ett grovt brott till fängelse två år.

Om de av utredningen föreslagna straffskalorna för normalgraden av brottet *samröre med en terroristorganisation samt det grova brottet* godtas medför detta i vart fall ingen förbättring för de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att utreda sådana brott. Anledningen är att tvångsmedlet hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 18 § rätte-

gångsbalken inte kan användas i förundersökningar om sådana brott med mindre förutsättningar enligt den s.k. straffvärdeventilen i 27 kap. 18 § andra stycket fjärde punkten rättegångsbalken är för handen. Tillämpningen av denna bestämmelse ger inte sällan upphov till praktiska tillämpningsproblem när det gäller ordet *brottet*.

Den brottslighet som det nu är fråga om är till sin natur svår att utreda. Betydelsen av användningen av hemliga tvångsmedel under förundersökningar ska därför inte underskattas. Från brottsutredningssynpunkt vore det givetvis bättre med ett minimistraff på fängelse två år för det grova brottet eftersom det i så fall blir möjligt att använda hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig dataavläsning under förundersökningarna. Dessutom skulle Polismyndigheten och Säkerhetspolisen få möjlighet att hämta in underrättelseinformation med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämtningslagen) och lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning. Dessa åtgärder kan ha en brottspreventiv effekt.

Utredningen föreslår att i 12 § ska tas in en bestämmelse som innehåller ytterligare en straffskärpningsgrund utöver vad som följer av bestämmelserna i 29 kap. 2 § brottsbalken. Bestämmelsen är tänkt att tillämpas om någon begått ett brott enligt en annan lag än terroristbrottslagen med uppsåt att t.ex. ett terroristbrott förr eller senare ska komma att utföras. Bestämmelserna om det brott vars straffvärde ska räknas upp kan alltså finnas i brottsbalken eller i en specialstraffrättslig författning. Det ter sig därför inte naturligt att straffskärpningsbestämmelsen placeras i terroristbrottslagen. Enligt Ekobrottsmyndigheten bör de omständigheter som ska beaktas i skärpande riktning vid fastställandet av ett straffvärde samlas i 29 kap. brottsbalken. Bestämmelserna i den föreslagna 12 § bör därför flyttas dit.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo I ärendets slutliga handläggning har rättschefen Eva Melander Tell deltagit. Verksjuristen Owe Hultin har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Owe Hultin

Expedition till
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
ju.L5@regeringskansliet.se
ju.a@regeringskansliet.se